

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2012CC003
Zaaknummer Klachtencommissie 2010T084

datum uitspraak 13/11/2012

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling) het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

de verzoeker,

geboren op [datum],

wonende te [plaats],

hierna te noemen: verzoeker,

juridisch adviseur: voorheen mevrouw mr. N.A. Viellevoeye-Geers,
advocaat te Nijmegen, thans mr. M.A.T. Hillenaar-Cöp

te voldoen door:

de verweerder,

gevestigd te [plaats],

hierna te noemen: verweerder.

1. Verloop van de procedure

Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige in de R.-K. Kerk Nederland is door de griffie van de Compensatiecommissie ontvangen op 7 december 2011, tezamen met het advies van de Klachtencommissie d.d. 29 september 2011 met zaaknummer 2010T084 waarin het seksueel misbruik gegrond is verklaard, en de brief d.d. 28 oktober 2011 waarin verweerder te kennen geeft de grondverklaring over te nemen. Het door verweerder ingevulde antwoordformulier is door de griffie ontvangen.

Bij brief van 3 april 2012 heeft de voorzitter van de Compensatiecommissie op de voet van artikel 19 van de Compensatieregeling nadere vragen gesteld aan verzoeker aangaande de geleden vermogensschade. Namens verzoeker is hierop bij brief van 23 augustus 2012 geantwoord. Verweerder is in de gelegenheid gesteld hierop te reageren en heeft dit gedaan bij brief van 4 oktober 2012.

Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoeker aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook verweerder heeft zich aan de Compensatieregeling onderworpen. Beide partijen hebben afschriften gekregen van al bovengenoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden zoals deze door de Klachtencommissie onder 2 in haar advies zijn vastgesteld en gegrond zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in het advies van de Klachtencommissie, gaat het in deze zaak om uitzonderlijk seksueel misbruik.

Verzoeker ging in 1950 op achtjarige leeftijd naar het internaat [naam] in [plaats], alwaar hij tot zijn twaalfde jaar heeft verbleven. Zijn moeder was de mening toegedaan dat verzoeker vaderlijk gezag nodig had omdat hij thuis een vader ontbeerde. Het internaat zou daar naar haar mening in kunnen voorzien.

Op het internaat was (wijlen) [aangeklaagde] (ook genoemd: [aangeklaagde]) gymnastiekleraar. Hij gaf een tot twee keer per week gymnastiekles aan verzoeker en hij heeft verzoeker tijdens het eerste schooljaar seksueel misbruikt.

Tijdens de gymlessen nam [aangeklaagde] verzoeker mee naar een opslagruimte bij de gymzaal, ging op een stoel zitten en trok verzoeker op schoot. [aangeklaagde] had daarbij zijn toog open geknoopt waardoor verzoeker met zijn buik over het ontblote onderlichaam van [aangeklaagde] kwam te liggen. [Aangeklaagde] aaid dan langdurig de billen van verzoeker en stak vervolgens hardhandig zijn vingers in de anus van verzoeker. Zijn andere hand hield hij tegen de mond van verzoeker zodat hij niet kon schreeuwen. Dit misbruik vond regelmatig plaats tijdens de gymlessen en stopte in het eerste schooljaar abrupt rond Pasen. Verzoeker is in de periode dat het misbruik plaatsvond twee keer van school weggelopen.

Verzoeker heeft bij het eerste bezoek aan zijn moeder over het misbruik verteld maar hij vond bij haar geen begrip; zij werd boos op verzoeker. Dit heeft ertoe geleid dat verzoeker er voortaan over zweeg en hij er sindsdien met niemand meer over heeft gepraat.

Vaststaat dat [aangeklaagde] het in hem gestelde vertrouwen op ernstige wijze heeft geschaad door de lichamelijke en geestelijke integriteit van een zo jong kind geweld aan te doen.

3. Het bewijs en categorie-indeling

3.1 Het bewijs van seksueel misbruik, van de aard daarvan en van de relevante bijkomende omstandigheden is door verzoeker geleverd door overlegging van het niet meer voor bezwaar vatbaar schriftelijk advies van de Klachtencommissie, gegeven naar aanleiding van de klacht van verzoeker tegen (wijlen) [aangeklaagde] met zaaknummer 2010T084, waarin de klacht gegrond is verklaard, voorzien van de schriftelijke beslissing van de kerkelijke gezagsdragers van de aangeklaagde tot overname van het advies.

3.2 De Compensatiecommissie merkt op dat zij het binnendringen in het lichaam, zoals met vingers in de anus binnendringen, op zichzelf genomen ziet als verkrachting, zoals omschreven in categorie 4. Echter, alle feiten en omstandigheden afwegend van het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 en het geleverde bewijs daarvan, zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat in dit geval sprake is van 'uitzonderlijk seksueel misbruik', als bedoeld in de eerste zinsnede van artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling. De Compensatiecommissie komt tot dit oordeel gelet op de volgende en verzwarende omstandigheden:

- de duur van het misbruik (te weten gedurende één schooljaar tot aan Pasen);
- de ernst van het misbruik (waarbij onder andere sprake was van binnendringen in het lichaam van verzoeker);
- de zeer jeugdige leeftijd van verzoeker bij aanvang van het misbruik, te weten acht jaar;
- het misbruik vond regelmatig plaats (tijdens gymlessen);
- er was sprake van een ernstige vorm van seksueel misbruik in die zin dat sprake was van het hardhandig met vingers binnendringen in het lichaam (de anus) van verzoeker;
- het misbruik was zeer pijnlijk voor verzoeker;
- het gegeven dat de moeder de signalen van verzoeker niet heeft opgepakt en zelfs boos op hem werd, hetgeen ertoe geleid heeft dat het misbruik gecontinueerd kon worden en verzoeker in een voor een kind onmogelijke, geïsoleerde positie terecht kwam.

4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand

Algemeen

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een gedeeltelijke materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik en voor vergoeding van bijvoorbeeld gemiste verdien capaciteit.

Stelling verzoeker omtrent vermogensschade

4.2 In antwoord op de brief van de voorzitter van de Compensatiecommissie d.d. 3 april 2012 is namens verzoeker op 23 augustus 2012 een brief met bijlagen ingediend ter onderbouwing van de door verzoeker geleden vermogensschade en het causaal verband met het seksueel misbruik. Daarin wordt namens verzoeker -kort samengevat- het navolgende gesteld.

Naast immateriële schade is sprake van vermogensschade, voornamelijk betrekking hebbend op -als gevolg van het seksueel misbruik- gederfde inkomsten. Deze schade is ontstaan, omdat verzoeker vanwege het misbruik niet in staat is geweest zijn opleiding af te maken en diensgevolge niet heeft kunnen participeren in een van de familiebedrijven. Verzoeker diende gedurende zijn leven hoofdzakelijk in zijn levensonderhoud te voorzien door te teren op een aanzienlijke erfenis. Thans is zijn vermogen geslonken en heeft verzoeker alleen een AOW-uitkering en geen andere bron van inkomsten. Concluderend stelt verzoeker dat de totale schade wegens verlies aan arbeidsvermogen moet worden begroot op € 960.000,--. Verzoeker maakt daarom aanspraak op het maximale compensatiebedrag van € 100.000,--.

Reactie verweerder omtrent vermogensschade

4.3 Verweerder heeft op de stellingen namens verzoeker omtrent vermogensschade gereageerd bij brief van 4 oktober 2012.

Overweging compensatiecommissie over schade; causaal verband tussen schade en misbruik

4.4 Nu naar het oordeel van de Compensatiecommissie in deze zaak sprake is van uitzonderlijk misbruik als bedoeld in categorie 5 van artikel 5, geldt niet -aldus de toelichting- de voorwaarde van het zonder gerede twijfel aanwezig zijn van een verband tussen het seksueel misbruik en de substantiële vermogensschade. Op grond van artikel 19 van de Compensatieregeling, in samenhang bezien met de Toelichting op pagina 10, kan de Compensatiecommissie echter ook in gevallen van uitzonderlijk misbruik enig bewijs omtrent de gestelde schadeomvang en het causaal verband geleverd willen zien.

4.5 Bij de vaststelling van de omvang van de vermogensschade gaat het om een vergelijking tussen de situatie na het seksueel misbruik enerzijds en anderzijds de situatie zoals die - het seksueel misbruik weggedacht - naar redelijke verwachtingen geweest zou zijn, gelet op alle bekende feiten en omstandigheden. Het gaat met andere woorden om de vraag of het misbruik (de gestelde hoogte van) de vermogensschade heeft veroorzaakt.

4.6 Ter onderbouwing van zijn stelling over de oorzaak van zijn schade beroept verzoeker zich op een op zijn verzoek opgesteld rapport van psychotherapeute [naam] van 8 mei 2012. Volgens voornoemde therapeute is bij verzoeker sprake van een chronische Post Traumatische Stress Stoornis (PTSS), terwijl hij ook ADHD heeft maar zich desondanks goed kan concentreren. Tevens is bij verzoeker sprake van een persoonlijkheidsstoornis NAO (niet anderszins omschreven). Het causale verband tussen het misbruik en de schade is, aldus psychotherapeute [naam], moeilijk te bepalen, omdat verzoeker een leven achter de rug heeft met meerdere ingrijpende situaties die, naar de Compensatiecommissie begrijpt, gedeeltelijk wel en gedeeltelijk niet aan het misbruik kunnen worden toegeschreven. Zo zijn de bij verzoeker bestaande overmatige afkeer van mannen, het wantrouwen en zijn angsten, slaapproblemen, autoriteitsconflicten en de moeite om met mannen samen te werken, herleidbaar tot het misbruik. In het rapport worden echter ook omstandigheden beschreven die geen verband houden met het misbruik. Zo heeft de vader van verzoeker, reeds voordat het misbruik plaats vond, het gezin verlaten toen verzoeker zes jaar oud was; had verzoeker een slechte relatie met zijn moeder; en mocht hij van zijn stiefmoeder niet bij zijn vader komen wonen. Voorts worden ook factoren genoemd, zoals smetvrees en, naar de Compensatiecommissie aanneemt, ADHD, die geen verband houden met het misbruik. Tevens is sprake geweest van seksueel misbruik door een derde, niet zijnde [aangeklaagde]. Verzoeker was, aldus mevrouw [naam psychotherapeute], financieel onafhankelijk dankzij een forse erfenis van zijn ouders en verwierf inkomen met beleggingen en (ver)koop van huizen.

materiële schade: vermogensschade

4.7 De Compensatiecommissie stelt -op basis van de overgelegde brief van 23 augustus 2012- vast dat de gestelde vermogensschade hoofdzakelijk gebaseerd is op het feit dat verzoeker (nagenoeg) niet heeft deelgenomen aan het arbeidsproces. Op grond van alle voorhanden informatie komt de Compensatiecommissie tot het oordeel dat niet, althans niet in een voldoende mate van waarschijnlijkheid, is vast te stellen dat het misbruik bijgedragen heeft aan het verlies van arbeidsvermogen. Op grond van hetgeen hiervoor onder 4.6 over het verband tussen misbruik en schade is opgemerkt, acht de Compensatiecommissie aannemelijk dat niet zozeer de factoren, die volgens psychotherapeute [naam] herleidbaar zijn tot het misbruik, er toe hebben geleid dat verzoeker in mindere mate aan het arbeidsproces heeft

deelgenomen maar andere, ook door deze therapeute benoemde factoren, zoals de door haar genoemde persoonlijkheidskenmerken en de financieel onafhankelijke status van verzoeker dankzij onder meer een forse erfenis. Aldus is naar het oordeel van de Compensatiecommissie niet, althans niet voldoende overtuigend vast komen te staan dat de gestelde vermogensschade veroorzaakt is door het misbruik, hetgeen meebrengt dat de Compensatiecommissie verweerder niet kan adviseren die vermogensschade te compenseren omdat niet met voldoende zekerheid is komen vast te staan dat verweerder daarvoor verantwoordelijk kan worden gehouden.

Naar het oordeel van de Compensatiecommissie is wel genoegzaam vast komen te staan dat verzoeker materiële schade heeft geleden en nog zal leiden in de vorm van psychotherapiekosten, die door de Compensatiecommissie naar redelijkheid zijn begroot op €10.000,--. Ook komen de kosten die verbonden zijn aan het opmaken van het verslag van psychotherapeute [naam] voor vergoeding in aanmerking.

immateriële schade

4.8 Wat betref de immateriële schade overweegt de Compensatiecommissie dat zij bij de vaststelling daarvan alle omstandigheden in aanmerking neemt en in het bijzonder de uitzonderlijkheid van het misbruik, het stelselmatige karakter en de duur ervan. Ook het gegeven dat verzoeker ten tijde van het misbruik verhoogd kwetsbaar was vanwege de moeilijke thuissituatie, betreft de Compensatiecommissie uitdrukkelijk in haar oordeel, evenals het feit dat de moeder van verzoeker vol onbegrip heeft gereageerd toen hij melding maakte van het seksueel misbruik.

4.9 Alle omstandigheden in aanmerking nemende is de Compensatiecommissie van oordeel dat in totaal een betaling van een bedrag van € 50.000,-- wegens materiële en immateriële schade als gevolg van het misbruik, inclusief de kosten van het verslag van psychotherapeute [naam], geadviseerd dient te worden.

4.10 Verzoeker heeft nota's overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie. De Compensatiecommissie is van oordeel dat ter zake van de redelijke kosten van rechtsbijstand voor vergoeding in aanmerking komt een bedrag van €1.874,65 inclusief BTW.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 als uitzonderlijk geval van seksueel misbruik en dat de hierna te vermelden bedragen voor betaling in aanmerking dient te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoeker tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoeker, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoeker in categorie 5 en adviseert verweerder aan verzoeker te betalen een bedrag van € 50.000,-- alsmede aan de juridisch adviseur van verzoeker ter zake van kosten van rechtsbijstand een bedrag van €1.874,65 inclusief BTW, beide bedragen te betalen binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak.

Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. Holthuis (voorzitter), mr. K.H. Faase, de heer E.S. Groot, bijgestaan door mr. E.B. Schaafsma-van Campen, griffier, op 13/11/2012 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter